

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Summula Casuum Conscientiæ

In Qva Agitur De Præceptis Ecclesiæ, De Officio Confessarii, Ac De
Censuris

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ Agrippinæ, 1652

Capvt I. De prærequisitis in Confessario, antequam audiat confeßiones.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41572

CAPVT I.

DE PRÆERE QVISITIS IN CONFES-
sario, antequam audiat confessiones.

ARTICVLVS I.

De ordine requisito ad confessiones excipien-
das.

VT quis sit legitimus minister sacramenti pœni-
tentix, tria requiruntur. In primis ordo sacerdo-
talis, adeo vt nullus qui non sit sacerdos, possit ab-
soluere sacramentaliter à peccatis, siue ex delegatio-
ne, siue ob quamcunque necessitatem, vt patet ex
Concil. Trident. sess. 14. cap. 6. & Can. 10.

Vbi nota 1. sacerdotes in sua ordinatione accipere
duplicem potestatem, alteram in Christi corpus na-
turale, quod sumpsit ex Virgine, vt scilicet illud
ponant in altari, per transubstantiationem panis in
ipsum, Deoque offerant in sacrificium, pro peccatis
generis humani. Alteram in corpus Christi mysti-
cum, quod est Ecclesia; vt nimirum fideles à pecca-
tis absoluere, Deoque reconciliare possint.

Nota 2. Priorem potestatem tribui sacerdoti, quā-
do Episcopus ei tradens calicem & patenam, cum
vino & pane, dicit, *Accipe potestatem offerendi sacrifi-
cium*, &c. Posteriolem verò postea, quando Episco-
pus imponens ei manus dicit, *Accipe Spiritum Sau-
ctum, quorum remiseras peccata*. &c. Vnde si ordinatus
priorem tantam, acciperet potestatem, posset qui-
dem validè conficere corpus & sanguinem Christi,
sub speciebus panis & vini, non tamen posset absol-
uere à peccatis, in sacramento pœnitentiæ.

Nota 3. potestatem remittendi peccata in sacra-
mento pœnitentiæ significari nomine clauium. Si-
cut enim per clauem aperitur ianua, & patet aditus

in domum; ita per potestatem illam tollitur peccatum, & aperitur ianua regni cœlorum. Porro sicut iudex in foro externo potest examinare reum, & sententiam in eum ferre; ita sacerdos in foro pœnitentiæ habet potestatem examinandi pœnitentem de peccatis mortalibus quæ patrauit, quantumvis secreta, vel interna sint, & cognito illius statu, sententiam in eum ferendi, vel eum absoluendo à peccatis & pœnitentiam proportionatam imponendo, vel absolutionem ei denegando, si ad illam non sit rectè dispositus. Et quidem prior illa potestas examinandi, dicitur clavis scientiæ, posterior verò sententiam ferendi, dicitur clavis potestatis seu iurisdictionis.

Ex hac autem doctrina inferitur, neminem in mortis periculo constitutum, teneri peccata sua confiteri non sacerdoti, si desit sacerdos a quo absolui possit. Poterit tamen licitè in eo statu positus, peccatum aliquod declarare Laico prudenti, & pio, si probabiliter sperat se illius monitis ad veram contritionem excitandum. Verùm hoc raro consulendum quia vix caret periculo.

ARTICVLVS II.

De iurisdictione necessaria ad audiendas confessiones.

REQVIRITVR secundò in ministro huius sacramenti, iurisdictione in eum quem absoluerè intendit. Ita vt absolutio non valeat, si detur à sacerdote non habente iurisdictionem in foro interno, & si pœnitens ad eum bona fide accedat. Hoc probatur ex Concilio Trid. sess. 14. cap. 7. his verbis. *Quoniam igitur natura & ratio in dicit illud exposcit, vt sententia in subditos duntaxat feratur, persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, & verissimum esse Synodus hac confirmat, nullius momenti absolutionem eam esse debere, quam sacerdos*

in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet iurisdictionem.

Ex quo discursu patet 1. eos grauiter errare qui putant ordinem sacerdotalem sufficere, vt quis valide absoluat peccatis mortalibus, in sacramento pœnitentiæ. Cum enim Sacerdos absoluens se habeat vt iudex, sententiam proferens in subditum, & nemo præcisè ex vi ordinis sacerdotalis subditos habeat, hinc manifestum est, ad valorem absolutionis non sufficere in ministro ordinem sacerdotalem, sed præterea requiri vt habeat iurisdictionem vel ordinariam, vel delegatam in eum quem absoluit. Ad eum modum quo in foro sæculari, nemo potest iudicium exercere, nisi in sibi subditum.

Quare illud est discrimen inter hoc, & reliqua sacramenta, quòd etsi alia non possint licitè administrari, nisi ab habente iurisdictionem, validè tamen sine illa administrantur; at sacramentum pœnitentiæ nec licitè, nec validè administratur à nō habente iurisdictionem. Vnde non est repetenda ordinatio, vel confirmatio facta ab Episcopo extraneo, seu qui non habet iurisdictionem in ordinatum, vel confirmatum; est tamen iteranda confessio peccatorum mortalium, facta sacerdoti non habenti iurisdictionem in pœnitentem.

Patet 2. duplicem esse iurisdictionem in hoc foro, nempe ordinariam, & delegatam, & alterutram ad valorem absolutionis sufficere. Ordinaria dicitur, quæ competit alicui ratione officii quo fungitur, quomodo summus Pontifex habet iurisdictionem ordinariam in omnes fideles, Episcopus in omnes suos Diœcesanos, & Parochus in eos qui in ipsius Parochia commorantur. Iurisdictio verò delegata ea dicitur, quæ tribuitur alicui ab habente ordinariam. Vnde summus Pontifex potest sacerdotem delegare ad confessiones audiendas in toto orbe: Episcopus in sua Diœcesi, & Parochus in sua Parochia. Cum eo tamen discrimine, quòd Papa potest alicui

con-

concedere facultatem audiendi fidelium confessiones, etiam inuitis Episcopis, & Parochis, & Episcopus inuitis Parochis; At non potest Parochus vice versa, dare potestatem sacerdoti audiendi confessiones suorum Parochianorum, inuito Episcopo, nec Episcopus, inuito Pontifice.

Quæres, an delegatus ad audiendas confessiones, possit alium subdelegare ad id muneris obeundum. Respondeo cum distinctione; nam duobus modis potest alicui delegari iurisdictio, *primò* ita ut immediate delegetur tantum certa & determinata iurisdictio, vel iurisdictionis executio, v. c. ad excipiendas Parochianorum confessiones: qua ratione Curati interdum in magnis solemnitatibus sacerdotes aduocant, ut ab iis in administratione poenitentia, & Eucharistia iuuentur. *Secundò*, ita ut ei immediate demandetur officium vicarii, annexam habens iurisdictionem ad sacramenta administranda, qua ratione Parochi delegant iurisdictionem iis, quos suos vicarios constituunt.

Dico igitur, eum cui demandatur nudum ministerium audiendi confessiones, non posse alterum subdelegare ad confessiones audiendas, cum hoc in illo non comprehendatur. Eum verò cui committitur ipsum officium Vicarii, posse potestatem confessiones audiendi alteri subdelegare. Quia cum ille vices gerat ordinarii, congruum est ut tali potestate non careat. Quia tamen non gerit officium tanquam proprium, hinc fit ut non possit totam iurisdictionem quam habet in alterum, transferre, sed partem duntaxat.

Addunt aliqui, delegatum ad vniuersitatem causarum v. c. ad audiendas omnes confessiones, posse subdelegare: Verum hoc generatim dici non potest, cum Religiosi, quibus ex privilegio licet audire omnium confessiones; non possint id munus siue ex toto, siue ex parte alteri sacerdoti subdelegare. Quare ut intelligas an delegatus possit subdelegare, videndum

dum est an sit delegatus ad nudum ministerium, an vero ipsum officium ipsi commissum sit: nam si priori modo delegatus sit, negandum est facultatem subdelegandi ei competere, & si ad vniuersitatem causarum delegatus sit; secus si posteriori, vt explicatum est.

ARTICVLVS III.

Quibus modis delegetur iurisdictio.

RESPONDEO I. Iurisditionem delegari ex iure communi, qua ratione potest simplex sacerdos quouis tempore absoluere à peccatis venialibus, & à mortalibus aliàs confessis, & directe remissis. Sacerdos tamen non toleratus extra articulum mortis tali iurisditione priuatur, ita vt à dictis peccatis validè absoluere nequeat. Ex quo sufficienter colligitur, eiusmodi potestatem non ei concedi ex iure diuino, sed ex concessione Ecclesiæ; quia aliàs ea validè priuari non posset.

Potest etiam simplex sacerdos, seu aliàs iurisditionem non habens, etsi excommunicatus, & non toleratus, quemuis validè absoluere in articulo mortis, à quibuslibet peccatis, & censuris, saltem si alius habens iurisditionem, vel ordinariam, vel delegatam, desit. Quod autem dicimus de mortis articulo, extendi à plerisque solet ad probabile mortis periculum, vt dum quis bellum aggreditur, vel periculosam nauigationem suscipit: quia hæc in iure pro eodem sumi solent.

Dico, saltem si alius desit, nam si adsit proprius sacerdos, aut alius confessarius approbatus, multi putant moribundum non posse validè absolui à sacerdote non approbato. Quia quòd tali sacerdoti detur tunc iurisdictio, solum fit ratione necessitatis ipsius moribundi, quæ præsentè sacerdote proprio, vel delegato nulla est. Et hæc sententia in tanto discrimi-

ne

ne omnino consulenda, & sequenda videtur. Alii tamen existimant, facultatem absoluedi in mortis articulo, vel periculo, competere simplici sacerdoti, etiam in presentia proprii confessarii. Si quidem Concil. Trid. sess. 4. cap. 7. absolute docet, nullam esse reservationem in articulo mortis, atque adeo omnes sacerdotes posse tunc absolvere quoslibet penitentes à quibusvis peccatis, & censuris.

Ex qua sententia à fortiori intelligitur. 1. posse simplicem sacerdotem constitutum in articulo mortis absolvere, si antequam proprius sacerdos superueniat, illius confessionem audire coepit. 2. si moriens aliquod peccatum mortale inculpabiliter pratermisit, in confessione quam fecit simplici sacerdoti accepta absolutione, talis peccati recorderetur, proponatque istud confiteri, interimque superueniat proprius confessarius, eum adhuc posse eidem simplici sacerdoti eiusmodi peccatum, à quo ante fuerat indirecte abolutus, noua confessione detegere. 3. si ex parte ipsius penitentis, confessio facta simplici sacerdoti fuit inualida, eum posse etiam adueniente proprio confessario, talem defectum eidem sacerdoti declarare, nouamque eorundem peccatorum confessionem apud illum instituire. Quia valde durum est, quod quis eadem peccata duobus sacerdotibus declarare teneatur.

Respondeo 2. Jurisdictionem posse delegari per confessionem directam, vel indirectam. Priori modo delegatur, quando ordinarius alicui sacerdoti concedit facultatem audiendi confessiones suorum subditorum. Posteriori vero, quando ordinarius tribuit facultatem suo subdito eligendi sibi confessarium, vel tali sacerdoti confitendi.

Nota 1. Etsi generalis facultas alicui data eligendi sibi confessarium, se extendat ad peccata mortalia, à quibus eam concedens absolvere potest, non tamen ad easus, si quos ipse sibi reservauit. Quia iuxta vulgarem regulam iuris in 6. in generali concessione

cessione non veniunt ea, quæ non esset quis verisimiliter concessurus, si specialiter rogaretur.

Nota 2. quamvis aliqui putent sufficere, facultatē eligendi confessarium esse petitam, etsi non obtentam; oppositum tamē longē probabilius esse, & omnino in praxi tenendum: maximē si superior aperte declaravit, se nolle eiusmodi facultatem concedere. Imò si nihil respondit, non debet cēseri facultas concessa, nisi quibusdam signis de præsente illius voluntate meritò præsumatur. Multo minus sufficit de futuro illius consensu præsumere, vt ex postea dicendis intelligetur.

Nota 3. facultatem prædictam non debere extendi ultra voluntatem concedentis. Vnde si datur tantum ad vnam confessionem, vel ad plures pro determinato tempore, non est vlteriùs extendenda. Si autem datur indefinitè, ea valet ad plures actus, & ad eligendos plures confessarios, modo hunc, modo illum.

Nota 4. habentem facultatem eligendi confessarium, non posse eligere quemcunque sacerdotem, sed tantum aliquem ex approbatis ab Episcopo. Quòd si datur facultas eligendi approbatum ab ordinario, potest eligi sacerdos alterius Diœcesis, qui à suo ordinario approbatus sit. Si tamen in confessione præscribatur, vt eligatur approbatus ab ordinario ipsius pœnitentis, huic limitationi standum est.

Nota 5. facultatem eligendi confessarium non expirare morte concedentis, quando simpliciter concessa est: secus quando datur cum limitatione, eam vsque ad mortem concedentis restringente, qualis est illa, *quam diu nobis placuerit*, & similes. Si tamen conceditur cum hac clausula, *donec reuocauero* ea non finitur morte concedentis, nisi ipse antequam moreretur, eam reuocauerit.

Respondet 3. iurisdictionem non delegari per rati-
habitionem de futuro. Quod enim confessionem
apud

apud simplicem sacerdotem factam Pastor approbet, id nullo modo sufficit, vt simplex sacerdos haberet iurisdictionem, quando confessionem actu audiuit. Quare cum confessio facta apud sacerdotem carentem iurisdictione, inualida sit, ea quæ fit simplici sacerdoti nullius est valoris, & repeti debet; etsi proprius sacerdos eam approbet, & ratam habeat, postquam facta est.

Quo loco *aduerte 1.* vt carens iurisdictione aliquem validè absoluat, non satis esse quod superior interiùs consentiat in id quod agit, sed omnino requiri vt consensum internum aliquo signo externo sufficienter declaret. Quia non valet concessio, nisi accepte ur; nec acceptari potest, nisi exterius pateat.

Aduerte 2. Quòd Pastor videns taceat, seu non contradicat, id non esse indicium sufficiens consensus interni. Potest enim tacere, vel quia putat sacerdotem aliunde habere iurisdictionem, vel quia non audet contradicere, & si interiùs non consentiat. Quare accedere debent alia indicia, vt taciturnitas rationem veræ concessionis habeat.

Respondeo 4. consuetudinem in scis, vel reclamantibus superioribus introductam, nunquam dare iurisdictionem; eam verò quæ superioribus scientibus, & non contradicentibus obseruatur, iurisdictionem conferre, non quæ dem ratione sui, sed ratione taciti consensus superiorum, qui prudenter presumi potest, quando non contradicunt, cum facile reclamare possint.

Vnde in locis vbi consuetudo iam diu recepta est, vt sacerdotes saculares eligant sibi in confessarios quos voluerint, siue saculares, siue regulares, si possunt sine scrupulo tali facultate vti. Modo electi ab ipsis habeant Parochiale beneficium, vel ab Episcopo approbati sint, vt patet ex Concil. Trid. sess. 23. cap. 5.

Religiosi tamen qui habent licentiam sibi eligendi

gendi confessarium, vt in itinere contingit, possunt nunc eligere sacerdotem siue saecularem, siue regularem ab Episcopo non approbatum, sicut poterant ante tempora Concilii Trid. Quia Concilium hac in re, non mutauit ius antiquum, iuxta quod licebat Regularibus confiteri sacerdoti non approbato.

Torrò summus Pontifex habet ex iure diuino, potestatem sibi eligendi confessarium. At Episcopi, alique superiores, minoresque praelati exempti, ea facultate potiuntur ex iure Ecclesiastico, Cardinales verò eadem gaudent ex consuetudine, ex qua etiam habent iurisdictionem ordinariam in suos domesticos, qui proinde ex eorum consensu licitè cuilibet sacerdoti, ad confessiones audiendas approbato, confiteri possunt.

Quæret hic aliquis, an liceat confessiones audire cum iurisdictione dubia. Respondeo per distinctionem, nam quando dubium est propriè dictum, ita vt intellectus inter vtramque partem veluti suspensus maneat, sic dubitans non potest licite conferre absolutionem. Quia cum iurdictio sit plane necessaria ad valorem huius sacramenti, eo modo absoluens non magis ex se facit sacramentum validum, quàm nullum, quod sane inordinatum est, & sacrilegum.

Si verò dubium sit improprium, adeo vt sacerdos probabiliter quidem iudicet, se sufficienti iurisdictione præditum esse, cum formidine tamen oppositi, hoc modo dubitans potest licitè sacramentum pœnitentiæ administrare. Quia agens ex ratione probabili, prudenter operatur, & dubium illius magis est speculatiuum, quàm practicum; quod proinde honestatem operationis impedire nequit, ex dictis de conscientia dubia.

Nota 1. eum qui verè dubitat an habeat iurisdictionem, posse pœnitentem absolueri in casu necessitatis, vt si non possit citra scandalum, vel infamiam communionem omittere, nec adsit sacerdos habens iurisdictionem certam, à quo absolui possit. Verùm

ad

ad cauendum sacrilegium, debet sacerdos dubius conferre absolutionem sub conditione, & monere pœnitentem vt iterum eadem peccata alteri sacerdoti, iurisdictionem certam habenti confiteatur. Debet etiam curare, vt pœnitens aliquod peccatum veniale cum aliis confiteatur; quia cum quilibet sacerdos habeat certam iurisdictionem in peccatum veniale, eo ablato cetera indirectè remittentur.

Nota 2. plerosque Authores, qui quoad iam dicta de dubia iurisdictione nobiscum sentiunt, aliunde absolute asserere in dubio, an casus aliquis sit reseruatus, præsumi posse non esse reseruatum, & posse absolui tanquam non reseruatum. Quia cum reseruatio sit odiosa, ea strictè interpretanda est; ita vt non censeatur casus aliquis reseruatus, nisi certò constet esse reseruatum. Quæ doctrina non satis coherere videtur cum antedictis, eo quòd dubitare an casus aliquis sit reseruatus, perinde est ac dubitare de iurisdictione, circa tale peccatum. Quare si in priori dubio potest absolute dari absolutio, potest & in posteriori, contra iam dicta.

ARTICVLVS IV.

De vsu iurisdictionis non impedito per censuras.

REQVIRITVR 3. in confessario ad valorem absolutionis, vt vsus iurisdictionis in eo non sit impeditus; quia non habere vsum liberum, & expeditum iurisdictionis, id moraliter loquendo perinde est ac iurisdictione carere: quemadmodum non posse gladium è vagina educere, id in morali æstimatione perinde est ac gladio carere. Cæterum vsus iurisdictionis potest tribus modis impediiri. Primò per censuras Ecclesiasticas. Secundò per casuum reseruationem. Tertiò defectu approbationis, de quibus sigillatim breuiter tractandum est.

Circa

Circa primum modum *nota 1.* vsu[m] iurisdictionis iam non impediri per censuras Ecclesiasticas, nisi quis nominatim & publicè sit excommunicatus, aliæ censura innodatus, aut censuram incurrerit ob percussione[m] clerici adeo notoriam, vt nulla tergiversatione celari possit, vel iuris suffragio vero, aut apparente excusari.

Vnde quamvis confessarius alia de causa, quam ob notoriam percussione[m] clerici, sit excommunicatus, aut suspensus, aut interdictus, tibi que confiter eum esse censura innodatum, valet tua confessio apud illum facta, quamdiu per sententiam iudicis nominatim, & publicè non declaratur censura ligatus.

Nec sufficit ad confessionem inuvalidandam, quod ille nominatim, & publicè denunciatus sit hæreticus; esto eo ipso quis cognoscatur excommunicatus, quo cognoscitur esse hæreticus; sed requiritur vt iudex nominatim declaret, eum incurrisse excommunicationem.

Quod si excommunicatio publicè lata est in multos sacerdotes, ita vt vnus tantum distinctè, & expresso illius nomine, alii generatim & confusè declarati sint excommunicati, vt eum Episcopus excommunicat Titium, & fautores eius; tunc & si eos omnes cognoscas, in quos excommunicatio lata est, nullum ex eis teneris vitare, præter nominatim excommunicatum, adeoque absolutio ab aliis tibi collata valida est.

Si tamen Confessarius non toleratus, exponitur in loco vbi censura illius ignoratur, valet confessiones ipsi factæ ob errorem communem, & titulum coloratum. Verùm qui sciret eum non esse toleratum, peccaret mortaliter per se loquendo, si ad eum sine necessitate, confitendi causa accederet, adeoque irrita esset illius confessio.

Nota 2. in articulo mortis licitum esse accipere Baptismi, & pœnitentiæ Sacramenta à ministro non tolerato, si alius non adsit, neque ea communicatio

vergat

vergat in damnum alicuius, aut graue scandalum generet. Idem probabiliter dicunt aliqui de viatico, ob magnam interdum illius necessitatem. Imò quando moriens nullum aliud Sacramentum sumere potest præter extremam vnctionem, existimo fas illi esse hanc sumere à ministro non tolerato. Quia fieri potest vt per hoc Sacramentum saluetur, alioqui damnandus, si nimirum sit tantùm attritus.

Loquor de articulo mortis, nam extra talem necessitatem, non licet vllum Sacramentum sumere à ministro non tolerato, si tamē minister excommunicatus est toleratus, licitè possum ab eo Sacramenta petere non modo in articulo mortis, sed etiam aliis quando instat præceptum sumendi aliquod Sacramentum. Imò & extra tempus præcepti, si velim ex speciali deuotione confiteri, vel Eucharistiam sumere. Idque siue minister sit meus Parochus siue non; siue sit paratus Sacramentum conferre, siue non. Quia Ecclesia indulget omnibus, vt inculpate possint communicare in diuinis cum ministris toleratis.

Nota 3. excommunicatum grauitè peccare, & fieri irregularem, si se ipse non requisitus, ingerat administrationi Sacramentorum, non tamen si tantùm ad petitionem meam ea administret. Verùm et si requisitus, tenetur se excusare, si per alium mihi satisfacere potest. Quòd si alius non suppetit, debet dare operam vt absoluat à censura, antequam mihi Sacramentum administret; & si absolutionem obtinere nequit, debet saltem ad contritionem se excitare,

ARTICVLVS V.

*De vsu iurisdictionis non impedito per casuum
reseruationem.*

CIRCA secundum modum quo iurisdictionis vsus impeditur, seu potius limitatur, nempe per casuum reser-

reseruationem, notanda sunt quæ sequuntur.

In primis dubium non est, quin sit in Ecclesia potestas reseruandi peccata, vt patet ex Concil. Trid. sess. 14. cap. 7 & Can. 11. vnde sequitur Sacerdotem, qui sine legitima authoritate; à peccatis suo superiori reseruatis absolueret, inualidè absolueret, & sacrilegium committeret, defectu iurisdictionis in eiusmodi peccata.

Secundò summus Pontifex potest sibi peccata reseruare in toto orbe, & defacto multa reseruare, de quibus infra in opusculo de censuris. Quamuis autem possit sibi casus reseruare, vel cum censura, vel sine censura, ordinariè tamen nullum sibi reseruare, qui adiunctam censuram non habeat. Potest etiam similiter Episcopus sibi casus reseruare in sua Diocesi, idque aut cum censura, aut sine censura. Quam autem, & quomodo reseruentur, constat ex speciali cuiusque loci consuetudine, quæ hac in re à confessoris diligenter consulenda est, quoad loca in quibus ad confessiones audiendas sunt expositi.

Tertiò quando summus Pontifex, vel Episcopus sibi reseruare aliquod peccatum, adiuncta censura, tunc non modo censura manet reseruata, sed etiam peccatum propter quod imponitur. Quo fit vt bona fide confitens aliquod eiusmodi peccatum, Sacerdoti non habenti facultatem absolueri à reseruatis, ab eo non absoluitur, nisi indirectè, adeoque teneatur alias illud confiteri habenti iurisdictionem in reseruata. Verùm quando reseruatio tollitur respectu vnus, ea consequenter censetur auferri respectu alterius, adeoque Sacerdos habens potestatem absolueri à censura, potest absolueri à peccato, cui adiuncta est, & vice versa. Si tamen Episcopus daret alicui facultatem absolueri à censuris sibi reseruatis, posset quidem ille eo ipso absolueri à peccatis reseruatis, quibus tales censuræ adiunctæ sunt; at non ab aliis peccatis reseruatis, quæ censuram annexam non habent.

E

Quartò

Quartò possunt referuari peccata mortalia merè interna, ea tamen referuari non solent. Vnde falsum est quod dicunt aliqui, hæresim purè mentalem referuatam esse summo Pontifici; adeoque potest quilibet Sacerdos approbatus ab ea absoluere. Peccata verò venialia non possunt ita referuari, vt teneatur quis ea confiteri; possunt tamen aliter cadere sub referuationem, ita nimirum vt qui voluerit eorum absolutionem obtinere in Sacramento pœnitentiæ, teneatur pro ea obtinenda adire superiorem referuantem, vel aliam cui commissa sit facultas absoluendi ab eiusmodi peccatis.

Quintò potest directè ab soluere à referuatis, tum qui referuauit, tum illius superior in hoc foro, qualis est Pontifex respectu Episcoporum omnium, non autem Archiepiscopus respectu suffraganei Episcopi, nisi in casu visitationis, vel appellationis; tum ille cui ab habente ordinariam potestatem, delegata est speciatim facultas absoluendi à referuatis. Dico speciatim, nam generalis facultas audiendi confessiones, vel absoluendi à peccatis, non sufficit vt quis à casibus referuatis absoluere possit, nisi ex circumstantiis aliud probabiliter colligatur. Quia vt patet ex regulis iuris, in 6 in generali concessione non veniunt ea, quæ non esset quis verisimiliter concessurus, si special. interrogaretur.

Sextò in confessione omnium peccatorum referuatorum, facta habenti potestatem ordinariam ab iis absoluendi, tollitur referuatio, etsi confitens ob propriam indispositionem, ab iis coram Deo non absoluatur. Quia ille censetur satisfecisse fini referuationis, se præsentando superiori, vnde ab iis peccatis postea absolui potest à quocunque Sacerdote approbato. Dubitatur autem, an idem habeat locum in confessione facta habenti tantum iurisdictionem delegatam in referuata; quia etsi superior possit tollere referuationem extra Sacramentum, delegatus tamen non videtur eam posse auferre, nisi per ab-

solutio-

olutionem verè Sacramentalem, qualis non est ea de qua agimus. Verùm cum delegatus gerat hic vices ordinarij, & alioqui finis reservationis in confessione, etiam apud ipsum facta, seruetur, probabilius videtur per eiusmodi confessionem, et si effectu carentem reservationem tolli.

Septimò ex multorum sententia, qui confitetur peccata sua habenti iurisdictionem, siue ordinariam, siue delegatam in reseruata, per talem confessionem id obtinet, vt si aliqua peccata reseruata inculpabiliter prætermittat, tollatur eorum reseruatio, adeoque possit ab iis absolui à quocunque Sacerdote approbato. Quod nonnulli limitant, modo pœnitens velit omnino exonerare conscientiam suam, & consequenter absolui etiam à reseruatis, si forè eorum aliquo obstrictus est, & confessarius similiter expresse intendat eum ab eiusmodi peccatis absolui. Vnde dicunt, resolutionem allatam non habere locum in confessionibus ordinariis, in quibus nulla cogitatio casuum reseruatorum contingit. Alij tamen hanc limitationem reiciunt, eo quòd confessiones ordinariæ fiunt animo obtinendi absolutionem à peccatis confessis, & aliis si quæ forè per obliuionem omittuntur: & vicissim confessarius vult pœnitentem absolui, iuxta illius intentionem, & quantum ipse validè, & licite potest; esto neuter expresse de peccatis reseruatis cogitet. Quare aiunt, quòd sicut in casu obliuionis inculpabilis, tollitur excommunicatio, per verba illa generalia, quæ absolutioni peccatorum vulgò præmittuntur, *absoluo te ab omni vinculo excommunicationis, in quantum possum, & indiges*; ita tollitur reseruatio peccatorum oblitorum, per formam illam generalem, *Ego te absoluo à peccatis tuis*. Quia pœnitens quantum in se est, satisfacit fini reservationis se præsentando superiori, cum intentione vel explicita, vel implicita declarandi peccatum reseruatum, si illius recordaretur: Et superior vicissim intendit illud à quibusuis

bus suis peccatis mortalibus, etiam inculpabiliter omissis, liberum dimittere. Quare hoc videtur sufficere ut tollatur reseruatio casuum obliuorum, à quibus proinde quilibet Sacerdos approbatus poterit alius poenitentem absoluerè, cum in memoriam illius uenerint. Verum etsi hac doctrina probabilis sit, quia est multorum, consulerem tamen prædicto poenitenti, ut si quando casus obliui recordetur, illum confiteatur Sacerdoti habenti iurisdictionem, vel ordinariam, vel delegatam in reseruata.

Octauò quilibet Sacerdos potest in articulo, seu probabili periculo mortis, quemlibet directè absoluerè à quibuslibet peccatis, & censuris. Qui tamen in eo casu aliquem uult absoluerè ab excommunicatione reseruata, prius debet ab eo iuramentum exigere, quòd si conualuerit, se præsentabit superiori reseruanti, vel alteri à quo extratiale periculum poterat absolui, Et absolutus non modo peccat mortaliter, nisi promissis stet, sed etiam in excommunicationem de nouo incidit. Verum qui tantum à peccatis reseruatis, in articulo mortis, à Sacerdote aliàs carente iurisdictione in illa, fuit absolutus, non tenetur postea etsi conualescat, se sistere superiori reseruanti, vel alteri delegato ad confessiones casuum reseruatorum audiendas.

Nonò iter agentes iudicantur iuxta leges loci in quo versantur, unde possunt absolui à casibus in eorum Diocesi reseruatis, si ibi reseruati non sunt. Contrà uerò si confitentur peccatum eo loco reseruatum, non possunt absolui nisi ab habente potestatem in reseruata, etsi tale peccatum in eorum Diocesi reseruatum non sit.

Decimò qui ex causa rationabili non uult adire superiorem, ut ab eo à casu reseruato absoluat, potest interponere confessarium, qui licentiam petat absoluendi quemdam suum poenitentem, ab aliquo casu reseruato; & superior tenetur tunc per se loquendo, talem facultatem concedere. Debet autem confessarius

secularius adeo cautè prædictam licentiam petere, ut superior ne quidem casum ob quem petitur, coniecere valeat, saltem si sit periculum inde coniecendi personam quæ peccauit. Dixi per se loquendo, nam si superior aduertat, occasione dictæ licentiæ sæpius concessæ disciplinam notabiliter laxari, dubium non est quin eam interdum possit, imò debeat denegare.

ARTICVLVS VI.

De vsu iurisdictionis non impedito, defectu approbationis.

CIRCA tertium modum impediendi vsum iurisdictionis, qui in defectu approbationis consistit, obseruanda sunt verba illa Concilij Trid. sess. 23. cap. 17. *Quamuis Presbyteri in sua ordinatione à peccatis absoluedi potestatem accipiant, decernit tamen sancta Synodus nullum etiam Regularem, posse confessiones secularium, etiam Sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut Parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examinationem si illis videtur esse necessarium, aut alias idoneus indicetur, et approbationem qua gratis detur, obtineat, privilegiis, et consuetudine quatenus, etiam immemorabilibus, non obstantibus.* Ad quorum verborum illustrationem, notanda sunt quæ sequuntur.

Et ipso quòd alicui datur beneficium Parochiale, ille censetur sufficienter approbatus, ad confessiones suorum subditorum audiendas. Quod intellige, quamdiu retinet tale beneficium, nam si illud dimittat, requiritur approbatio, ex communi sententia. Verùm simplex Sacerdos siue Secularis, siue Regularis, eget approbatione Episcopi, ut licitè, & validè confessiones Secularium, etiam Sacerdotum, excipere possit. Vnde in locis vbi receptum est Concilium Trid. non potest Parochus aliquem simplicem

Sacerdotem, ab Episcopo non approbatum, deputare ad confessiones audiendas in sua Parochia.

Potest tamen Sacerdos non approbatus, audire confessiones Regularium, Vnde superior Monasterij potest exponere Sacerdotem Secularem, ab Episcopo non approbatum, ad excipiendas confessiones suorum inferiorum, si id aliunde non sit prohibitum. Et similiter potest Prouincialis, committere regulari ab Episcopo non approbato, facultatem audiendi confessiones Monialium, ipsius iurisdictioni subditatum.

Vt Episcopus possit approbare confessarios, requiritur iurisdictionio. Vnde qui non habet populum, etsi consecratus sit, & qui, etsi electus, nondum à summo Pontifice confirmatus est, approbare nequit. Nomine autem Episcopi, quoad approbationem confessariorum, venit capitulum, sede vacante, veniunt etiam Abbates qui super aliquem populum, cum iurisdictione Episcopali constituti sunt. Non tamen potest Archiepiscopus dare Sacerdoti facultatem audiendi confessiones in Dioccesibus suorum suffraganeorum Vnde absolutiones virtutis talis facultatis datae, sunt nullae, etsi communis error adfit.

Approbatio ad confessiones audiendas necessaria, danda est ab ordinario confessarii. Quò fit vt Regulares approbari debeant ab Episcopo, in cuius Diocesi habitant. Nec sufficit approbatio petita, si actu obtemperata non sit Id tamen non impedit quin Sacerdos, à suo ordinario non approbatus, transiens per alienam Diocesim, possit approbari ab illius Episcopo, ad audiendas confessiones suorum subditorum, quamdiu ibi moratur.

Imò vt possit Episcopus alieno Sacerdoti, qui à suo ordinario approbatus non est, confiteri, sufficere videtur quòd talis Sacerdos fiat quodammodo illius subditus, vel ratione alicuius officii Ecclesiastici, quod in illius Diocesi exercere teneatur, vel quia intendit

tendit ibi aliquamdiu commorari, & multò magis si domicilium suum transferat ad illius Episcopatum. Secus si nullo ex his modis fiat illi subditus. Quare non potest Episcopus transiens per alienam Diocesim, confiteri Sacerdoti loci, qui ibi approbatus non sit.

Non potest Episcopus, sine iusta causa, approbationem petenti denegare, nec semel concessam reuocare. Si tamen iniuste eam denegat, aut renocat, à confessionibus audiendis abstinendum est, eo quod Concilium Tridentinum loco citato approbatione ad hoc absolute exigit. Verum si approbatio alicui legitime concessa, non nisi occulte reuocetur. poterit approbatus valide, etsi non licite, confessiones audire; adeoque cognito errore, non erit necesse confessiones apud illum factas, repetere.

Dico, legitime concessa nam si quis absque legitima approbatione, confessarii munus primo exercuisset, error communis non sufficeret, ad validandas absolutiones ab eo datas. Et similiter qui officium Parochi sine legitima auctoritate usurpat, inualide absoluit à peccatis mortalibus, etsi ex errore populi legitimus Pastor existimetur, nisi aliunde sit approbatus ad confessiones audiendas. Si tamen habet titulum coloratum, valent absolutiones ab eo collatae, esto à parte rei verus Parochus non sit, ut si beneficium Parochiale ei inualide collatum sit, ob occultum aliquod impedimentum.

Ex probabili maiorum sententia, absolute approbatus a suo Ordinario, censetur approbatus pro omnibus Ecclesiis ita ut transiens per alienam Diocesim, possit à Parocho deputari ad confessiones audiendas sine noua approbatione. Quemadmodum habens in vno loco beneficium Parochiale, potest vbi que sine noua approbatione, confessiones audire, ut multorum locorum praxis ostendit. Quia tamen agitur de conditione ad valorem Sacramenti necessaria, consultius est sententiam oppositam sequi, maxime

mè in Gallia, vbi prior non videtur esse in vsu. Verùm id non impedit, quin approbatus in vna Diœcesi, possit illius Diœcesis subditum extra illam, sine noua approbatione, Sacramentaliter absoluerè; sicut potest Parochus suum Parochianum, in aliena Parochia.

Habens duo domicilia, in quorum singulis medijs anni parte habitat, potest Parocho alterutrius domicilij confiteri. Conuenientius tamen est, vt pro tempore quo in vno domicilio habitat, adeat Parochus illius loci, pro susceptione Sacramentorum: habentes verò alicubi domicilium & alibi quasi domicilium, seu habitationem satis diuturnam, licet non fixam, vt scolares, litigantes, &c. à Parocho loci in quo pro tempore habitant, Sacramenta sumere debent. At vagi qui nullum habent domicilium, adeoque nec proprium Parochum, possunt, ex multis, cuiuslibet Sacerdoti approbato confiteri. Verùm cur non potius dicatur, eiu modi homines habere pro proprio Parocho, illum qui præst Parochia: in qua pro tempore versantur, & debere ab illo Sacramenta recipere? Hoc sanè rationi, vt & praxi longè congruentius videtur.

Ex sententia communi, & in praxi secuta, qui confitetur in Paschate religioso, ab Episcopo loci approbato ad audiendas confessiones, satisfacit præcepto Ecclesiæ de confessione annua, adeoque non tenetur eadem peccata confiteri proprio Parocho, siue alteri ab illo deputato. Nec potest sine errore sustineri, confessiones secularium factas apud Regulares, ab Ordinario approbatos, inualidas, vel illicitas esse. Verùm, vt non semel monui, debent Regulares ad confessiones audiendas admissi, cautè, & modestè suis priuilegijs, ne quædã pro charitate fouenda, & amplificanda institutum est, in charitatis perniciem, & interitum vergat.

ARTICVLVS VII.

De quibusdam aliis in confessario praequisi-
tis.

PRÆTER hætenus dicta, requiruntur in confes-
sario scientia, & bonitas, de quibus pauca obser-
uasse sufficiet. Et quidem requiritur scientia, qua
cognoscat quid tam ex parte ipsius, quam ex parte
pœnitentis, necessarium est ad valorem absolutio-
nis. Vnde tenetur scire formam huius Sacramenti; &
proximam illius materiam, quæ est confessio doloro-
sa, integra, habensque alias conditiones, in præce-
denti opusculo memoratas. Item an peccatum sit
mortale, an tantum veniale; quænam sint peccatorum
species, & circumstantiæ, siue mutantur speciem, siue
notabiliter aggrauantes; quænam sint peccata reser-
uata à quibus absolueri nequit: quænam adiunctam
censuram, quænam obligationem restituendi habe-
ant, aliaque eiusmodi. Non tamen est necesse, vt cō-
fessarius ea omnia distinctè percipiat, & in promptu
habeat, sed communiora, & quoad reliqua, sciat du-
bitare, adeoque viros peritiores, aut libros consule-
re. Contra quàm faciunt plerique confessarij, quæ
magno suo damno, & animarum periculo, sine vlla
disquisitione, quidquid in confessione occurrit,
quantumuis intricatum, & difficile, ex tempore re-
soluant, nullumque vnquam pœnitentem sine abso-
lutione dimittunt.

Ex quo colliget, grauiter peccare superiores expo-
nentes subditos, qui carent scientia requisita ad cō-
fessiones debite audiendas; itemque inferiores quæ
tale ministerium sine scientia necessaria exequun-
tur. Potest tamen inferior à peccato excusari, si mu-
tus illud ex obedientia suscipiat, credens in dubio,
superiori indicanti eum ad hoc satis esse idoneum.

Dico, in dubio, nam si inferior propriæ ignorantia conscientis, certò sciat se dignè tale munus obire non posse, superiori præcipienti obtemperare non debet. *Collige* 2. grauitè peccare Parochos, qui ouium suarum curam committunt vicariis rerum prædictatum ignaris; præsertim si eos aliis peritioribus præferunt, quia minori stipendio contenti sunt.

Authores tamen aduertunt, Sacerdotem ignarum confessiones audientem excusari posse, tum ob grauem necessitatem poenitentis, tum quando poenitens illius ignorantiam supplere potest, tum si non audiat nisi personas spirituales, quæ tantum venialiter vt plurimum peccare solent; tum si duntaxat expositus sit ad audiendos rudes & illiteratos homines, in villis aut pagis commorantes, qui non nisi incertas, satisque notas peccatorum species plerumque impingunt.

Quod spectat ad bonitatem, seu probitatem confessarij, quæ in statu gratiæ consistit, ea quidem non est necessaria ad valorem huius Sacramenti, requiritur tamen ad legitimam illius administrationem, ita vt confessarius absoluens in statu peccati mortalis, peccet mortaliter, idque toties quoties. Vnde Sacerdos qui versatur in peccato mortali, antequam se accingat ad confessiones audiendas, debet clicere actum contritionis, aut si tantum sit attritus, Sacramentaliter confiteri.

(*)